

Dva nagca

Goli vrh nad Jezerskim in na Menini planini

✍ Mojca Luštrek

Ko sem čisto po naključju »osvojila« že drugi Goli vrh, sem pogledala v kazalo Atlasa Slovenije, koliko vzpetin se imenuje tako. Našla sem jih 19 in še kup vsakršnih Golih bregov, gričev, hribov in goric, Golekov, Golikov, Goljakov, Goljekov, Golcev, Golic, Goličev, Goljav in drugih »nagcev«. Pred okrog 70 Velikimi vrhovi se sicer lahko skrijejo, ampak vsaj moja dva nikakor ne od sramu (drugi so pa res večinoma bolj neznatni).

Osvajalec babjih src

Jezersko je čudovit kraj v prelepem okolju, a poleg imenitnih presežnikov ga žal »krasi«

Goli vrh in Jekova planina pozimi

tudi najsramota – propadajoči (nekdanji) hotel Kazina. Ker je parkirišče ob njem prikladno izhodišče za številne ture, je priložnosti za zgraznje, jezo in žalost veliko. Ampak tisto zimsko soboto sva se peljala kar mimo, k domu Lovske družine Jezersko. Od mraza je prav škripalo, a ko sva po nekaj minutah zagledala s soncem obsijani vršiček svojega cilja, je bilo (vsaj pri mojem) srcu takoj topleje. Osvojil me je na prvi pogled.

Cesta je bila popolnoma ledena. Do Anclja je bila splužena, naprej pa ne. Domačija je na lepem kraju in poleti, ko ponujajo tudi spanje na senu (mmm, kako mora dišati!), je brez dvoma prav romantično. Vendar tudi zimska

📷 Vladimir Habjan

romantika ni od muh. Ko sva po Ravenski Kočni stopala v gaz zgodnejših od naju, sem občutila, kako je slovarska razlaga, da je *kočna polkrožen zaključni del ledeniške doline, obdan s strmimi pobočji*, pomanjkljiva: nič ne pove o sencah, ki jih mogočne gore mečejo na dolino, o prvih sončnih žarkih, ki najprej rdeče obrobijo visoke silhete, nato ožarijo vrhove, nazadnje pa izbruhnejo v pravi ognjemet, nič o blaženi tišini in o nestrpnem pričakovanju, kako lepo bo šele zgoraj.

Postave, ki so jo ubirale v isto smer kot midva, so se ustavile in zavile desno; ko sva prišla do kažipotov, sva videla, da proti Češki koči. Midva sva zavila levo v smrekov gozd, kamor usmerjata kažipota k tovorni žičnici in Kranjski koči na Ledinah. Na prvi čistini sva zagledala pred seboj Češko kočjo in Ledine, na levi pa že najin Goli vrh. Njegova piramida je bila čedalje bliže in čedalje lepša. Markacijam sva sledila po strmini, ki so jo blažili prijazno speljani ključi, in se ustavljala zaradi lepih pogledov na okoliške gore. V pobočjih na nasprotni strani sta kar nekam drobnceni čepeli Kranjska in Češka kočja.

Prebiranje kažipotov je včasih prav zabavno. Ko sva zapuščala kočno, je pisalo, da je do Jenkove planine uro in četrt hoda, po nekaj deset metrih pa že uro in pol. Toda ni da bi človek pri taki lepoti preveč gledal na uro – Jenkova planina je bila v zimski »izdaji« tako pravljica, da je čas kar obstal. Gazila sva globoki sneg, se čudila velikanskim opastem, pravim oblikovalskim umetninam, in stikala okrog kočje tik za slovensko-avstrijsko mejo, zametene skoraj do strehe. Kažipota proti Veliki Babi že dolgo ni nihče bral – nobenih stopinj ni bilo videti.

V najino smer pa je vodila dobro uhojena gaz, zato nama ni bilo hudega, čeprav je bilo snega do vrha pohodnih palic. Le strmina je precejšnja, posebno ker od planine do cilja skoraj ni ključev, ki bi nam prihranili grizenje kolen. Pa je vredno! Človek bi se kar vrtel okoli svoje osi, ker je povsod kaj videti: Malo in Veliko Babo, Rinke, Skuto, Dolgi hrbet, Grintovec, Jezersko Kočno, Storžič, Stegovnik in Triglav nad njim, vso dooolgo Košuto, Virnikov Grintovec ...

Goli vrh (1787 m) se spogleduje z Malo (2018 m) in Veliko Babo (2127 m). Kdo ve, ali je tako kot največkrat pri ljudeh, da mu je ljubša mlajša

(Mala?). A v zvezdnatih nočeh, ko ni te jarke sončne svetlobe in se ne vidijo gube in gubice, mu je mogoče bolj všeč postavnejša (Velika?). Kdo bi vedel, kaj se mota po teh trdih glavah in ali kje globoko globoko bije tudi mehko srce? Ob vseh teh naših babah se večkrat vprašam, zakaj pri tolikšni lepoti tako robato ime, saj najprej pomislim na odcvetelo, staro žensko. Toda ne, moški s posebnim poudarkom rečejo baba tudi lepi, predvsem postavni ženski (pa tudi sposobni, če se ji to vrlino seveda upajo – ali če jo hočejo – priznati). Bolj »možati« moški, dedci pač. Hribovci?

Vrnila sva se po isti poti, čeprav sva načrtovala zanko čez avstrijsko stran, kakor je narisana na zemljevidu. Nisva hotela izzivati, je bilo le preveč snega in nihče še ni gazil tam pred nama. Pred Ravensko Kočno sva skoraj zašla, ker sva se zaklepetala in prezrla odcep v levo proti Anclju. Cesta do avta se je nekoliko vlekla, a ko sva videla nekaj nesrečnikov, ki so si zaman prizadevali speljati po zaledenem klancu, sva bila vesela, da sva parkirala pri lovskem domu. Škoda bi bilo, če bi nama na koncu tako lepega dne tako ali drugače spodrsnilo.

Bi menihi zardevali?

Na drugi Goli vrh (1426 m) sva prvič tudi skušala priti pozimi, ko sva bila na planini Biba in se nama je zazdelo, da bi lahko mimogrede »pospravila« še najvzhodnejši razglednik Menine. V snegu je šlo počasi, ni in ni hotelo biti zadnjega vrha in ko se je sonce že kar preveč spustilo, pa še vrniti se je bilo seveda treba, sva se obrnila pri predzadnjem. Tako nama je Goli ostal »za drugič«. Tisto drugič je bilo poleti in ker morava vedno preizkusiti kaj novega, sva se odločila za drugo pot. Skozi Gornji Grad, po katerega menihih so bojda poimenovali planoto (Menihna planina), in Bočno sva se pripeljala v Volog in pri zadnji kmetiji so nama prijazno dovolili parkirati.

Po travnikih in skozi gozd sva se mimo Jaršnika in Dražnika v Rovtu pod Menino povzpela pod Vrclovnikovo domačijo, kjer so se pasle ovce. Markirano je bilo bolj tako, nekatere čisto nove markacije pa so bile precej »domiselno« skrite. Najbrž jih ni veliko, ki bi se pritoževali nad tem; med prebijanjem skozi visoko travo in bujne koprive sva namreč na svoji koži

čutila, da tod ne hodi prav veliko ljudi. Močno je dišalo po čemažu (v drugačnih okoliščinah bi se mi najbrž zdelo, da smrdi po česnu), saj koliko ga je pa tudi bilo! Ko je strmina nekoliko popustila, je pot postala bolj prehodna, nato pa ponekod skalnata in spet bolj strma. Mimo skromnega partizanskega groba naju je pripeljala do napisa *Izvir Bočnice* (1208 m); zagledala sva ozke curke vode, ki se združujejo v širše in se zlivajo v grapo. Ko sva zavila s poti, nama je pod nogami mokro začmokalo in pri enem od izvirov sva se z užitkom odžejala.

Vrnila sva se na pot. Sicer ozka, zaradi suhega listja pa prijetno mehka naju je pripeljala do roba planote. Zadnji vzpon je zelo strm, a so ga nekoliko ublažili ključi in čudovit pogled na modro množico glavičastih repušev. Ko sva prišla do sape, sva se razgledala: poleg ograjenega partizanskega spomenika stoji sušica s kažipoti, v globeli onkraj njega pa so se v kalu zrcalili oblaki. Daleč na desni se je pasla čreda konj. Zavila sva levo. Po cvetoči trati in mimo napisu, da so Šavnice varovano območje

in da je paša prepovedana, sva se povzpela na vrh, kjer – so se pasle krave. Radovedne so se bližale najinima nahrbtnikoma, ko pa se je proti nama zelo odločno napotil razborit bikec, me je postalo kar malo strah. Kako naj se ga odkrižava, ne da bi ga ujezila? Jani – sicer mestni otrok, kakor rada rečem – se je izvrstno izkazal: s palico je nastopil večče, kot da bi bil vse svoje žive dni pasel krave, in žival ga je začuda brez ugovaranja ubogala.

Vrh je res gol, a se mu golote ni treba sramovati: med slikovitimi skalami, posejanimi po travniku, je cvetelo nešteto vsakršnih rož. Razgled je bil imeniten, krave, ko so se unesle, prav zabavne, malica je teknila. Božji mir je vladal vsenaokoli, pa ne vem, ali so za to kaj zaslužni gornjegrajski menihi, ki so se z Najvišjim gotovo dobro razumeli. Na vrhu bi mu bili res blizu; kdo ve, ali je kateri kdaj prisopihal gor – v tisti svoji kuti težko. Ko sem se preoblačila, me je obšla hudomušna misel: ali bi takle menih modro sprejel, da me je tako pač bog ustvaril, ali bi (vsaj) zardel kot kuhan rak?

Goli vrh, 1787 m

✍ Irena Mušič

Goli vrh (1787 m) je odličen razglednik nad Jezerskim. S svojo kopasto obliko se kot prva izrazita gora dviga iz grebena, ki poteka južno od Jezerskega vrha (1218 m) čez neizraziti Zeleni vrh (1622 m), Goli vrh, dvatisočaka Malo Babo (2018 m) in Veliko Babo (2127 m) ter Ledinski vrh (2108 m). Greben je z Jezerskim sedlom (2034 m) ločen od osrednje verige Grintovcev. Goli vrh ima svojemu videzu primerno ime, njegova pobočja pa so z vseh strani kar strma in poraščena z gozdom, ki se dolgo noče razredčiti. Šele malo pod vrhom se drevesa umaknejo, na vrhu pa nas čaka veličasten razgled. Pristovski Storžič z Obirjem v ozadju, Raduha, severno ostenje Grintovcev, Storžič in Košuta so le nekatere izmed gora v smeri urnega kazalca, do katerih seže naš pogled. Na Goli vrh vodita smo dve označeni poti, in sicer ena iz Slovenije, iz doline Ravenske Kočne, druga pa iz Avstrije, iz doline Belske Kočne. Nekaj je tudi neoznačenih stezic, ki so speljane prečno po njegovem vzhodnem pobočju in ne pripeljejo na vrh.

Iz Ravenske Kočne: Z Jezerskega se mimo Planšarskega jezera in zadnje kmetije Ancelj zapeljemo v gozd in do prvega križišča (na desno pelje cesta do tovarne žičnice, v nadaljevanju pa pot proti Češki koči oziroma Ledinam). Tam lahko parkiramo. Na levem kraku gozdne ceste nas bližnji smerkaz usmeri na levo v gozd. Široki poti po uravnavi doli-

ne sledimo do strmega zahodnega pobočja Golega vrha. Pot v ključih vodi na levo ob strmi grapi vse do uravnave, na katero pripelje tudi gozda cesta. Tam stopimo v gost iglast gozd in se spet v vijugah vzpemo do razpadle kočje na Jenkovi planini (1494 m), ki leži na prostranem prevalu. Zavijemo na levo, proti severu, in sledimo slemenu. V gostem gozdu se v ključih strmo vzpenjamo, malo pod vrhom pa le stopimo na prosto in nato na razgledni vrh. Nezahtevna označena pot, 2 uri 30.

Iz Belske Kočne v Avstriji. S ceste, ki pelje čez Jezerski vrh proti Beli v Avstriji, pred Belo zavijemo na desno, v dolino Belske Kočne. Po cesti zapeljemo do zapornice in tam parkiramo. Oznake nas vodijo na desno, proti jugozahodu, v gozd, v katerem kmalu stopimo na gozdno cesto. Na koncu stopimo na levo, na pot, ki nas mimo ostankov rudnika živega srebra pripelje do poseke. Po njej gremo naravnost navzgor, spet v gozd, in pridemo do zasebne kočje, ki leži na avstrijski strani prevala z Jenkovo planino. Pri koči zavijemo na desno v gozd, nekaj časa hodimo vodoravno, potem pa na levo in naravnost na vrh. Nezahtevna označena pot, 2 uri.

Vodnik: Vladimir Habjan, Jože Drab, Andraž Poljanec, Andrej Stritar: Kamniško-Savinjske Alpe (Planinska založba).

Zemljevida: Jezersko z okolico, 1 : 25.000 (Turistično društvo Jezersko); Grintovci, 1 : 25.000 (PZS).